

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 12

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 1758 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-dekabrda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodzjeyevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Геоэкономические аспекты проекта железной дороги «Китай – Кыргызстан – Узбекистан»: вызовы и перспективы	18
О.К. Абдурахманов, А.С. Камалов	
Soliq to'lovchilar tomonidan soliqlarni yashirishni oldini olish masalalari.....	24
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich	
Moliyaviy xavfsizlik va iqtisodiy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlik.....	30
Axmedov Bezzod Shuxratovich	
To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarning iqtisodiyot taraqqiyotidagi roli.....	34
Mamatov Bahadir Safaralievich	
Milliy iqtisodiyotda xususiy sektorni rivojlantirishning mulk kapitallashuviga ta'siri	40
Norboyev Odil Abrayevich	
Возможные пути применения ии при подборе персонала в нефтегазовые компании Узбекистана.....	49
Эльбек Олимович Амирханов	
Sug'urta kompaniyalarida moliyaviy oqimlarni boshqarish tizimini takomillashtirish masalalari.....	53
Qarshiyev Otabek Abdullayevich	
Экономические предпосылки формирование социальных издержек как результат воздействия экологических факторов	57
Сеитова Лейла Пулатовна	
Геологические и гидродинамические аспекты месторождений углеводородов в зеленой экономике.....	68
Турдиев Шохжахон Шермадат угли	
Управление процессом снижения транзакционных издержек в условиях экологизации экономики.....	74
Ходжаева Нодирахон Абдурашидовна	
Yashil texnologiyalarga investitsiyalar – yashil iqtisodiyot istiqboli	79
Yuldashev Mutalib Ibrohimovich	
“Yashil iqtisodiyot”ga o'tish orqali barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning mintaqaviy jihatlari.....	83
Samiyeva Gulnoza Toxirovna	
Sotish jarayoni buxgalteriya hisobida moliyalashtirishning salmoqli komponenti va qaytarish huquqi	89
Sattorov Toxir Tolmas o'g'li	
Raqamli transformatsiya korxonalarining ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri.....	99
Vafoyeva Dilafruz Ikomovna	
Oliy ta'lim muassasalarining media imiji va unga rakamli transformatsiyaning ta'siri	104
Nazarov G'ulom Akmal o'g'li	
Oliy ta'lim tashkilotlarida xodimlar bilan ish haqi bo'yicha hisob-kitoblarni takomillashtirish.....	109
Abdumajitov Shaxobiddin Shamsiddin o'g'li	
O'zbekistonda yashil transport tizimiga o'tish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar va rivojlantirishning istiqbollari.....	116
Yuldashev Farhodbek Abdumutalibovich	
Application of social media marketing in the world experience.....	120
Musayeva Shoira Azimovna	
Xitoyning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanisafzalliklari	125
Hislatxonova Madinaxon Avazxon qizi, Abduraimova Azizaxon Dilmurod qizi, D.N.Ishmanova	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda ishbilarmonlik muhitining moderator roli	130
Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna, Abduvohidov Behzod xxx	

“Yoshlar daftari” loyihasi asosida daromadlilikni ta’minlash masalalari	136
Murodova Mohigul Chori qizi, Baxromov Umidjon Ulug’bek o’g’li	
Основопологающие принципы разработки концепции конкурентоспособности страховых компаний	143
Азимжон Мелиев Муродулло угли	
Формирование инклюзивных психологических процессов под влиянием эзотерических факторов.....	148
Исаев Кобилжон Абдукодирович	
Foyda soliqlari (12-son bhxs) buxgalteriya hisobining xalqaro standartini respublikamiz amaliyotiga transformasiya qilishdagi vazifalar.....	153
Rizaev Xushnud Namazovich	
Iqtisodiy tizimda budjet daromadlarini shakllanishining ilmiy-nazariy va konseptual asoslarining ahamiyati.....	158
Yusupov Ruslan	
Biriktirilgan va tartibga soluvchi soliqlarni taqsimlashning xorijiy davlatlar tajribasi tahlili	165
Turoпова Nigora Xolmurod qizi	
Turizm sohasini davlat tomonidan qo’llab-quvvatlashning tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirish	177
Abdusalomov Jamshid Abdusalomovich	
Ishlab chiqarish korxonalarining eksport salohiyatini oshirish imkoniyatlari.....	181
Adashev Azimjon O’rinboyevich	
Bozor muvozanati. Talab va taklif tushunchasi.....	186
Ollokulova Feruza Mansurovna, Boborahmatova Shohsanam Ibodullo qizi	
Mahsulot(ish, xizmat) ishlab chiqarish hajmining tahlili metodologiyasi	190
Abdujaborova Ma’mura Toshmumamadovna, Ergashov Shohruh Rustam o’g’li	
Korxonaning moliyaviy barqarorligi.....	196
Ollokulova Feruza Mansurovna, Choriyrov Behruz Ilhom o’g’li	
Sirdaryo viloyati investitsion faolligini oshirishning o’ziga xos xususiyatlari.....	199
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
O’zbekistonda innovatsion siyosatni amalga oshirish usullari va yo’nalishlari.....	205
Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Iqtisodiy o’sish va kengaytirilgan takror ishlab chiqarish o’rtasidagi bog’liqlikning nazariy asoslari.....	210
Uskenbaeva Dilnoza Boxodir qizi	
O’zbekiston mahallalarida tadbirkorlik subyektlarini rivojlanish bosqichlari	215
Ashurov Muhammadjon Murodovich	
O’zbekiston respublikasi mahallalarida kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligi	221
Ahmadjonov Farhodbek Akromjon o’g’li	
Turizmni rivojlantirishda oziq-ovqat xizmatlarining samaradorligini oshirish va O’zbekistonda turistlarga ovqatlanish xizmatlarini takomillashtirish mexanizmlari	226
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna, Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
Моменты приращений и периода регенерации обобщенных регенерирующих случайных процессов в системе массового обслуживания m/g/1 с полумарковским поступлением требований	231
Рахимова Гулноза Гафуровна	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalashtirishning rolini oshirish yo’llari	239
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida o’zbekistonda soliq tizimi xavfsizligini ta’minlash	244
Tashmumamedova Yayra Atxamovna	
Sug’oriladigan tomorqa xo’jaliklarida yer maydonlaridan samarali foydalanish usullari	249
Haydarov Zafar Qahramonovich	

Управленческий учет как инструмент достижения устойчивого развития и реализации экологически ответственных инициатив.....	256
Максудова Шахзода	
Investitsiya va uning iqtisodiyotdagi o'rni	266
Usmonova Shaxrinov Ilhom qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
Dual ta'limni joriy qilish metodologiyasi va psixologik jihatlari	271
Siddiqova Sadoqat G'afforovna	
O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirishda xorijiy investorlarni jalb etish maqsadida investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish yo'llari	276
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Rahmatullayeva Ahdiya Ja'farovna, Choriyeva Mohichehra Oybek qizi	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlarini O'zbekiston Respublikasida qo'llashning ahamiyati va dolzarbligi.....	280
Nurmatov Zuhridin Shavkat o'g'li	
Meva sabzavot kooperatsiyasi rivojlantirish usullari.....	284
Umrzoqov Jonibek Baxtiyor o'g'li, Sobirova Marxabo Xaitovna	
Madaniy meros tadqiqotlarining rivojlanish manzarasi (bibliometrik tadqiqot)	289
Qilichov Muhiddin Husniddin o'g'li, Sharofiddinov Shohabbos Xayrullayevich	
Raqamli iqtisodiyotning mamlakatimizdagi roli va ahamiyati.....	295
Nazarova Shaxodat Ravshan qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
The role of smart manufacturing in cost reduction and labor market transformation.....	300
Makhbuba Rakhmonova Shukhratovna, Ollokulova Feruza Mansurovna	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	304
Javxarov Alisher Bahodirovich	
Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida ijtimoiy qishloq xo'jaligining roli.....	308
Hamrayev Kozim	
Integratsion mahsulot ishlab chiqarishga asoslangan korxonalarni boshqarish	312
Tursunova Zarnigor Rustamovna	
Efficient use of energy resources in the agricultural field, electrification of the field	317
Sobirova Tursunoy	
Страхование как одна из форм защиты интересов хозяйствующих субъектов	323
Тулаев Дилшод Юсуфович	
O'zbekiston respublikasida meva sabzavotchilik mahsulotlari ishlab chiqarishning statistik tahlili	327
Anorboyeva Baxtijamol Daniyar qizi	
Ipoteka kreditini qayta moliyalashtirishning asosiy modellari	334
Rasulov Doniyor Dilmurod o'g'li	
Mamlakatimizda ipoteka kreditlarini rivojlantirish va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimini shakllantirish yo'llari	340
Tohirov Muhammad Bobur Tohir o'g'li	
Qishloq joylarning tasnifi, shakllari, funksiyalari va rivojlanish yo'nalishlari.....	345
Tursunpo'latov Farxodjon Xoshimjon o'g'li	
Анализ современных стратегий газовых компаний и государственных учреждений	349
Хамитов Фахри Махмут угли	
"O'zbekneftgaz" aj ga kiritilayotgan investitsiyalar va energetika sohasidagi iqtisodiy ko'rsatkichlarning samaradorligini oshirishdagi tahliliy natijalar.....	354
Yuldoshev Sobir Fayzullayevich	
Statistik tahlil yordamida sanoat korxonalari raqobatbardoshligini oshirish	362
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich	
Statistik tahlil yordamida sanoat korxonalari raqobatbardoshligini oshirish	362
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich	
Inklyuziv turizm destinatsiyalarini shakllantirishning mohiyati, mazmuni va nazariy asoslari.....	369
Bekzod Sherzodovich Sharipov	
Iqtisodiyotni rivojlanishida oliy ta'lim muassasalarida samarali xizmat ko'rsatish yo'llari.....	377
I.Levakov	

Mamkatimizda sanoat tarmog'ini rivojlantirishda kichik biznesning o'rni va ahamiyati	382
A.O'tbosarov	
Xalqaro biznes va xalqaro turizm tendensiyalari.....	386
Xalilova Gulnoza Nurullo qizi	
The use of marketing research in marketing activities of enterprises	391
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
Iqtisodiy masalalarni yechishda zamonaviy dasturiy vositalardan va standart funksiyalardan foydalanish.....	396
Ismanova Klara Do'lanboyevna	
O'zbekistonda mehnat resurslari bandligini ta'minlashda faol bandlik siyosatini amalga oshirishning ustuvor yo'llari.....	402
Rasulov Shavkat Sharof o'g'li	
Qurilish korxonasi qiyosiy tahlili.....	407
Ibragimov Qobil To'xtamishovich	
Стимулирование привлечения инвестиций и создание благоприятного инвестиционного климата	410
Матчанов Умирзак Сейтжанович	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	416
Rashidov Raximjon Iskandarovich	
Sug'urta sohasini raqamlashtirish biznes jarayonlarini rivojlantirish yo'li sifatida.....	422
Kucharov Murod Baxtiyorovich	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish hajmini modellashtirish va prognozlashda ARIMA modelidan foydalanish imkoniyatlari	426
Kenjayev Toshbolta Aminovich, Turayev Baxtiyor Ergashevich	
Innovatsion faoliyatni amalga oshirishda tadbirkorlik subyektlari duch keladigan muammolar tahlili.....	437
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li	
Aksiyadorlik jamiyatlar moliyasini samarali tashkil etishda korporativ boshqaruvning takomillashtirish masalalari	440
Shernayev Akbar Aqmirzayevich	
Mahalliy budjetlarning moliyaviy mustaqilligini ta'minlashning ilg'or xorij tajribalari	445
Inogamov Xayot Ilyasovich	
Innovative approaches in tourism business management	450
Mamatkulova Nadira Makkamovna, Azimov Azizxon Sherzodjon ugli	
Davlat boshqaruvi organlarida xodimlar karyerasining turlari, zamonaviy tendensiyalari va xususiyatlari	455
Ochilov Akram Odilovich, Salimov Muhammadbobur Qodir o'g'li	
Oziq-ovqat mahsulotlari bozorini rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmlari.....	458
Daminova O'g'iloy Mirzaqul qizi	
Tijorat banklarining kredit portfelini samarali boshqarish asoslari va takomillashtirish istiqbollari.....	463
Ruzimuratov Olimjon Baxtiyor o'g'li	
O'zbekistonda pensiya tizimini islohot qilish zarurligi	468
Zokirova Gavxar	
Yo'l qurilish tashkilotlarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash: imkoniyatlar va chora-tadbirlar	473
Raximov Dilshodjon	
O'zbekistonda davlat tuzilmalari faoliyatini raqamlashtirishning strategik istiqbollari.....	478
Safarova Dilshodaxon Eshmuxammadovna	
Mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilishni takomillashtirish	484
Ravshanova Muxtarama Yusup qizi, Ollokulova Feruza Nansurovna	
Iqtisodiy taraqqiyotni ta'minlashda kichik tadbirkorlikning roli	487
Baeva Shaxzoda Xabibullaevna	

Sun'iy intellekt turlari va uni o'zbekistonda qo'llanishi	493
Shojaxon Usmanbekov Doniyor o'g'li, Ulug'bek Xudniddinov Ziyovuddin o'g'li, Abduhakim Yuldashev	
Iqtisodiy resurslar samaradorligining sanoat korxonlaridagi ahamiyati.....	497
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li	
Xalq ta'limi tizimi muassasalarida budjetdan tashqari mablag'lar hisobini takomillashtirish.....	502
Norbekov Davronbay Eshmurodovich	
Идентификация коэффициентов вейвлет анализа с помощью ядра интегральной модуляции	507
Норалиев Сардор Нурислом угли, Нормуродов Садриддин Салим угли	
Iqtisodiyot transformatsiyalashuv jarayonida korxonalar faoliyatiga raqamli texnologiyalarni joriy etishga investitsiyalarni jalb qilish	513
Sotiboldiyev Xayitboy Abdullajon o'g'li	
Ayollar tadbirkorligini rivojlanish tendensiyalari	519
Kamoldinova Nargiza Anvarovna	
Paxta tozalash texnologik mashinalarining tozalash jarayonini modellashtirish.....	524
Urinov Adxamjon Akbarovich	
Hududda klaster siyosatini rivojlantirish asosida sanoat korxonalarining iqtisodiy barqarorligini ta'minlash.....	528
Alijonov Raxmatillo Avazbek o'g'li, Muminova Elnoraxon Abdukarimovna	
Integratsiyalashgan logistika tizimlarida moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish.....	534
Maxmudov Samariddin	
Kasalliklarni erta aniqlash imkoniyatlarini oshirishda zamonaviy dasturiy ta'minotning roli	543
Mamatov Maxtumquli Jumanazarovich	
Banklar tomonidan uy-joy qurilishini moliyalashtirishda "jamg'arma kassa" metodi.....	546
Ziyayev Azamat Mirza o'g'li	
O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tish yo'llari va ustuvorliklari	551
Mamatova Fotima Abdusalomovna	
O'zbekistonda internet dokonlarini istiqbolini yoritish	557
Atanazarova Mashhura Xurmat qizi, G'ulomiddinov Xusanjon Xamdaminjon o'g'li, Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
Влияние цифровых маркетинговых стратегий на развитие рынка туристической индустрии узбекистана и его перспективы	561
Исмаилова Сайера Улугбековна	
Intensiv bog'lar barpo qilishning iqtisodiy samaradorligi.....	566
Mirzayev Alisher Sabirovich	
Raqobat kurashi sharoitida dunyo hududlarida turizmni rivojlantirish jarayonlari va yo'nalishi.....	570
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
Yer osti suv olish inshootini funkcionallashtirish jarayonini simsiz sensor tarmog'i asosida marshrutlash jadvalini qurush.....	574
Aytanov Anvar Kidirbaevich, Baxitjanova Kamshat Jambil qizi	
O'zbekiston respublikasida yashirin iqtisodiyot hajmini baholashning statistik tahlili.....	580
Djanadilov Shaxboz O'ktamovich, Irsimatov Humoyunmirza Fahritdin o'g'li	
O'zbekistonda pensiya tizimini islohot qilish zarurligi.....	588
Zokirova Gavxar	
Investitsiyalar-tarmoq iqtisodiyotini rivojlantirishning muhim omili: To'qimachilik va tikuv trikotaj sanoati misolida.....	593
Sharofiddinov Shohrux Ulug'bek o'g'li	
Kichik va o'rta biznes rivojlanish tendensiyasi, yaratilgan shart-sharoitlar va muammolar: O'zbekiston va Qozog'iston misolida.....	599
Tojiyev Abror, Raxmonaliyev Abbas	
Mintaqalarda sanoat aglomeratsiyalarni shakllanishi.....	605
Malikov Zuhriddin Vohidovich	

Tadbirkorlik faoliyatidagi moliyaviy risklar va ularni sug'urtalash masalalari	609
Shuxrat Jalolidinovich Mamadjanov	
Цифровой маркетинг	613
Амангалиева Молдир, Икромов Бехруз, Абдухаким Юлдашев Абдукаримович	
Fiskal siyosatning barqaror iqtisodiy o'sishga ta'siri	621
Saydakbarova Madinaxon Anisbekovna	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini inklyuziv rivojlanish darajasini baholash.....	627
Asqarova Mavluda Turabovna	
Tijorat banklarida faktoring operatsiyalari hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida yuritish istiqbollari	633
Muradova Muborak Yusufjanovna	
Tadbirkorlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari asosida ularni innovatsion faoliyatini rag'batlantirish.....	638
Daniyarov Kuatbay Dauirxanovich	
Sun'iy intellekt va uning mehnat bozoriga ta'siri	642
Amanov Otabek Amankulovich	
Amarantning mahalliy navlari kunjarasi tarkibidagi pektinni aniqlash	647
G.A.Rustamova, N.X.To'xtaboyev	
Kreditlash jarayonida tijorat banklarining mobil ilovalar orqali innovatsiyalari	652
Latipova Lola Ilhomovna	
Biznes tashkilotlarining moliyaviy hisobotlari maqsadi, tarkibi va biznes qarorlarda qo'llanilishi	658
Misirov Asliddin Mamasobirovich, Turabekov Bekali	
Korxonalar ishlab chiqarish potensialidan foydalanishning optimallashtirish yo'llari	663
Jalilov Bahrom Sotiboldievich	
Yashil iqtisodiyot ko'rsatgichlarini ekonometrik tahlil qilishda dinamik modellardan foydalanish.....	667
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
Ekoturizm tadqiqot yo'nalishlari - bibliometrik tahlil.....	671
Xayrullayeva Nilufarbegim Nematillo qizi	
Uzum qurutishda mahsulot chiqish miqdori, muddati va sifatiga blansirovkaning o'rni	677
Sayfullayeva Nazokat Qobuljonovna	
Эффективное страхование рисков проектного финансирования	681
Гулираъно Носирова Абдулазиз кизи	
Kichik biznes raqobatbardoshligini oshirishda raqamlashtirishning ta'siri.....	685
Melibaeva Gulxon Nazrullaevna	
O'zbekistonda ishsizlikni kamaytirish va bandlik darajasini oshirish orqali barqaror iqtisodiy rivojlanishga erishish yo'llari	693
Botirova Sarvinoz Boburjon qizi	
O'zbekiston sug'urta bozorida andarrayting xizmatini takomillashtirish yo'llari.....	699
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloevich	
Подходы к оценке стоимости бизнеса, их преимущества и недостатки	704
Муратов Абдулазиз Уктамович	
Barqaror rivojlanishni ta'minlashda inson kapitalining ahamiyati.....	709
Nazarova Gulhayo Ikrom qizi	
Kichik biznes subyektlari faoliyatini rivojlanishida eksport sohasini o'rni.....	717
M.A.Ibroximov	
Технология подготовки и сушки моркови.....	721
Худайбердиев Тохиржон Латифович	
Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini xalqaro tajriba asosida takomillashtirish.....	725
Ulug'bek Toshev Jabborovich, Zarrina Narziyeva Islomovna	
Определение экономической эффективности предприятия, методы её оценки и способы повышения производства	729
Нелюфар Умаровна Дадабаева	

Korxonaning eksport salohiyatini oshirish yo'llari	737
Ishmanova D.N., Tojiev F.S., Khujaeva K.K.	
Chakana savdo rivojlanishining rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotini shakllanishidagi roli	743
Abdullayev Firdavs Sanjar o'g'li, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekistonda sanoat sohasining rivojlanishi va aholi bandligi.....	748
Xalmuratov Zakirjan Mekkamovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida to'qimachilik korxonalarini rivojlanishining prognoz ssenariylari	751
Jo'rayev Ilhomjon Kamoliddinovich	
Kam ta'minlangan oilalarda daromadlarni oshirish va xususiy tadbirkorlik korxonalarining o'ziga xos tomonlari.....	757
N.N.Tursunov	
Kichik tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish mexanizmlarini aniqlash masalalari	762
A.I.Akbarov	
Kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatini oshirishda davlatning o'rni	767
Z.Rahimova	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash masalalari.....	772
R.K.Usmanov	
Tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslarni shakllantirish xususiyatlari	776
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	
Tadbirkorlik faoliyati va uning iqtisodiyotga qo'shadigan hissasini oshirishda ishlab chiqarish resurslaridan samarali foydalanish university of business and science.....	782
I.M.Kamoliddinov, G.X.Dadajanova	
Agro turizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy asoslari	787
Yaxshilqov Jo'raqul Rahmiddin o'g'li, Farhod Mahmudovich Tirkashyev	
Bilvosita soliqqa tortish nazariyasi.....	791
Ergashev Ilxomjon Obodovich	
Значение удобрений в минерализации гумуса и мобилизации азота старообращаемого светлосерозема	795
Хакимов Шавкатжон Закирович	
Budjet subsidiyalaridan energetika sohasida foydalanish amaliyoti	800
Madreimov Aytbay Orazbaevich	
Paxta – to'qimachilik klasterlari doirasida bog'dorchilik klasterlarini rivojlantirish yo'nalishlari.....	804
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Sport sohasini moliyalashtirishda xorijiy davlatlar tajribasi.....	812
M.N. Mamatov	
Moliyaviy instrumentlarning hisobi va audit masalalari.....	816
Maxmudov Saidjamol Kadirjanovich	
Kichik biznes korxonalarida ta'minot zanjiri tizimidan foydalanishning uslubiy asoslari.....	824
Abduvaxobov Boburmirzo Botirovich	
Xalqaro valyuta fondi ko'rsatkichlari asosida mamlakatdagi joriy iqtisodiy holatni baholash.....	828
Askarova Mavluda Turabovna, Jalolova Madina Shopo'lat qizi	
Effectiveness of modern methods in the development of transport systems.....	834
Fayzullaev Javlonbek Sultanovich	
Kichik biznesni innovatsion rivojlanishida infrastrukturaning o'rni university of business and science	839
O.X.Ergashev, E.N.Nosirov	
Hududlarni rivojlantirish bo'yicha investitsiya loyihasi ko'rsatkichlari tizimining funktsional jihati	843
I.E.Kenjaye	

Ekologik muammolarni atrof-muhitni himoyalashga ixtisoslashgan ijtimoiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish orqali bartaraf etish yo'llari.....	850
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li	
Sanoat tarmoqlarida eksportni diversifikatsiyalash: strategiya va tahlil	856
K.M. Umarkulov	
Развитие и управление рынком капитала в цифровой экономике – проблемы и современные решения	861
Киличева Ф.Б., Бозорова О.Р.	
Перспективы развития железнодорожной транспортной системы Республики Узбекистан в условиях зеленой экономики	867
Мухамедова Ситора	
Sug'urta korxonalarida xususiy kapital hisobini takomillashtirish	871
Shirinov Uchqun, Najimova Nigora	
Banklarning moliyaviy baqraqarorlik ko'rsatkichlari orqali ularning reytingini aniqlash yo'nalishlari	874
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
Investment funds and their types	879
Sultanboeva Munira Bakhodirovna	
Baliqchilik sohasini rivojlantirishda xorij tajribalari va ulardan samarali foydalanish	886
Matmuratova Nigora Ruzmatovna	
Рынок труда и строительная индустрия узбекистана в условиях демографического роста и урбанизации	891
Тула Нодирбек Баходир угли, Махмутходжаева Луиза Сайфуллоевна	
Kichik biznesni rivojlantirishda bank xizmatlarining o'rni va ahamiyati.....	898
Umirzoqov Faxriddin Farhodovich	
Raqamli iqtisodiyotda iqtisodiy o'sishga ta'sir qiluvchi omillarning empirik tahlili	901
Abdullayev Suyun Artikovich	
Цифровая трансформация услуг в сельской местности в условиях современного развития.....	906
Халимов Шахбоз Халимович	
Tijorat banklarida muammoli aktivlarni qisqartirish imkoniyatlari va ulardan foydalanish natijalari.....	910
Maqsudov Bunyod Abdusamat o'g'li	
Практические аспекты реализации инициативного бюджетирования в Республике Узбекистан.....	915
Нурмухамедова Барно Исмаиловна, Урунова Гульнора Чариккулиевна	
O'zbekistonda milliy ko'p o'lchovli kambag'allik indeksini ishlab chiqish	922
Urazbayev Raxmatjon Otajanovich	
Mulkiy soliqlarning hududlar iqtisodiy o'sishiga ta'siri.....	934
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
Bozor mexanizmlarini davlat tomonidan tartibga solish zaruriyati va ziddiyatlari	941
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
To'dako'l suv omboridagi kumush tovonbaliqning (Carassius Gibelio) "truss-protocol" bo'yicha tahlil ko'rsatkichlari	946
Hakimova Ruxsatoy Begmurodovna, Umarov Husan Laziz o'g'li	
O'zbekistonda raqamlashtirish va ta'lim orqali ishchi kuchi samaradorligini oshirish yo'llari	951
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich	
Pul oqimlari hisobotini tahlil qilishning strategik ahamiyati	958
Karimov Eminjon Gapardjonovich	
O'zbekiston farmatsevtika sohasida ERP tizimining afzalliklari.....	963
Mirzakarimova Maftuna Baxromjon qizi	
The content and essence of entrepreneurship and its categorization.....	969
Nasriddinov Qobilbek Qurbonbekovich	

Mehnat migratsiyasi: sabab va oqibatlarini.....	974
Djurayev Olimjon Narkulovich	
Mintaqa iqtisodiy – ijtimoiy rivojlanishida erkin iqtisodiy zonalarning tutgan o‘rni.....	979
Ataismatov Iqboljon Zumratjonovich	
Tadbirkorlik universitetlarida moliyaviy mablag‘larni jalb etish mexanizmlarini takomillashtirish yo‘llari.....	984
Xojayev Azizxon Saidaloxonovich	
Davlat-xususiy sheriklik asosidagi loyihalar iqtisodiy samaradorligini baholash.....	991
Mengnarov Adham Ergashovich	
Halqa tukli matolarini ishlab chiqarish jarayonining ilmiy tahlili.....	998
Mamadaliyeva Dildora Abdulmalikovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatida logistika xarajatlarini optimallashtirish strategiyalari va zamonaviy yondashuvlar.....	1002
Alimov Muhammadbobur Ibrogimovich	
Real vaqtda yuz qiyofasi orqali hissiyotni tahlil qilish algoritmi.....	1008
Tursonbadalov Umid Abdulmalikovich, Xolboyev Alisher Boboxon o‘g‘li, Chorshanbiyeva Marjona Zavqiddinovna	
Kichik biznesning iqtisodiy salohiyatidan foydalanishda mahalliy resurslardan foydalanish masalalari.....	1014
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
Mamlakatimiz iqtisodiy tayanchi sifatida tadbirkorlik faoliyatini yuksalishtirish.....	1019
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
Yashil iqtisodiyotni shakllantirish va rivojlantirishning xorij tajribasi: nazariya, amaliyot.....	1023
Komilova Nilufar Karshiboyevna	
Korxonalar faoliyatini tizimli boshqarishni nazariy asoslari.....	1029
Tursunov Sherzod Abduqodirovich, Aliyeva Nodiraxon Abdumalikovna, Axmedov Jahongir Baratovich	
Ta‘lim tizimida budjet mablag‘larining maqsadli sarflanishi nazorati.....	1034
Xaydarov Baxrom Xolmuradovich	
Kichik biznes subyektlari eksport falohiyatini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish.....	1038
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
Ochiq-yer osti usulida qazib olinadigan tog‘li hududlardagi ruda konlari zahiralari tizimlashtirish.....	1042
I.T. Mislibaev, Sh.T. Tadjiev, M.J. Normatova, M.Sh. Ochilova	
Xizmat ko‘rsatish sohasini davlat tomonidan qo‘llab quvvatlash mexanizmlari.....	1046
Ergashev X.X., Xabibullayev A.X., Axmedov I.I.	
Raqamli marketingning mamlakatimizdagi hozirgi holati va uni rivojlanish yo‘llari.....	1050
Kesinboyeva Rukhshona, Tozaboyeva Guli, Yuldashev Abduhakim	
Mintaqa turizm salohiyatini oshirishda muzeylar rolini oshib borishi va ularning faoliyatini takomillashtirish yo‘llari.....	1055
Ro‘zmetov Baxodir Shomurotovich	
Mamlakatimizda yakka tartibdagi tadbirkorlikga aylanma soliqning chegaraviy miqdorining ahamiyati.....	1061
Saidrasulov Ibrohim Ixtiyor o‘g‘li	
Buyuk britaniyada ta‘lim tadbirkorligi: innovatsiyalar, edtech va iqtisodiy samara.....	1065
Abdusattorov Sodiqjon Hakimjon o‘g‘li	
Turli mamlakatlarda oliy ta‘limni moliyalashtirish yo‘llari.....	1070
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi, Sultonboeva Munira Baxodirovna	
Mamlakatimizda kripto-aktivlar aylanmasi sohasida xizmatlar ko‘rsatuvchi provayderlar faoliyatini tartibga solish amaliyoti tahlili.....	1075
Abdurahmonov Baxriddin Abdumannon o‘g‘li	
Farmasevtika tarmog‘ida innovatsiyalarni qo‘llashning iqtisodiy ahamiyati.....	1079
Komolov Sadriddin Xayriddinovich	
Kichik sanoat zonalari barpo etish va zona hududiga korxonalarni joylashtirish.....	1083
Fatxullaev Izzatilla	

Iqlim o'zgarishlari fonida qishloq xo'jaligi risklaridan sug'urtalashning ahamiyati.....	1087
Nurullaev Abdulaziz Sirojiddinovich	
Loyihalarni esg tamoyillari asosida moliyalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	1091
Jumaniyazov Inomjon Turayevich, Abdulazizov Shuxratjon Botirjon o'g'li	
Globallashuv sharoitida mamlakat iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash masalalari	1097
Nurmuradov Olmos Eshmuradovich	
Yashirin iqtisodiyot: mazmuni, mohiyati, sabablari va uni bartaraf etish yo'llari	1103
Avazov Ergash Xidirberdiyevich, Bobojonova Marjona Otabekovna	
Aksiyalarni ommaviy joylashtirish amaliyotini samarali tashkil etishning o'ziga xos jihatlari	1108
Boyev Bekzodjon Jo'raqul o'g'li	
Rivojlanayotgan O'zbekistonda yashil iqtisodiyotning tutgan o'rni	1112
Halikov Saydilla Abdrahmonovich	
Tijorat banklari tomonidan kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash tartibi va uning o'ziga xos xususiyatlari	1118
Fattoxov Ulug'bek Abduxalimovich	
O'zbekistonda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish yo'llari	1128
Valiyev Hayrulla Ismatullaevich	
The evolution of economic terminology in the digital era	1133
Akramova Nozima Muzaffarovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'nalishlari.....	1137
Ro'ziqulova Zarina Omon qizi	
Respublikamizda banklarning depozit operatsiyalarini takomillashtirish masalalari	1142
Shamsiyev Nodir Muratovich	
Tijorat banklarining tashqi savdoni moliyalashtirish amaliyotini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish yo'llari.....	1150
I.A. Yuldashev	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank tizimi moliyaviy barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari.....	1155
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
Минимизация рисков при внедрении ERP-системы на железнодорожном транспорте в условиях трансформации учета.....	1160
Султанова Соня Махмудовна	
Development of social infrastructure helps increase the standard of living of the population.....	1166
Abdullayeva Madina Kamilovna	
Uy-joy qurilish bozorida korxonalarining raqobatbardoshlik darajasini modellashtirish zaruriyati	1169
Tashpulatova Shaxnoza Tursunpulatovna, Faxriddin Xasanov Zokir o'g'li	
Turizm sohasini davlat tomonidan ko'llab-quvvatlashning tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirish	1175
Abdusalomov Dilshod	
To'qimachilik korxonalarida iqtisodiy xavfsizlik darajalarini baholash.....	1179
Bayboboeva Firuza Nabijonovna	
Suv resurlaridan samarali foydalanishda soliq mexanizmlarining o'rni va ahamiyatini oshirish masalalari.....	1184
Sodiq Boymurotov, Sanjar Sevinchev	
Zamonaviy turizm infratuzilmasining mamlakat turizm salohiyatini oshirishdagi o'rni va ahamiyati	1190
Matkabulova Dilrom Xalilullaevna	
O'zbekistonda 2025-yilda soliq ma'murchiligini takomillashtirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohatlar	1195
Mukimov Botir Mirabzalovich	
Tabiiy kapitalni jamg'arishda iqlim innovatsiyalarni boshqarish.....	1202
Urunbayev Sapparbek Samatovich	
Digital technologies in supply chain management: cost efficiency with iot, ai, and blockchain	1209
Shokirov Yakhyojon Avazjon ugli	

Aholini qishloq xo'jaligi mahsulotlari bilan ta'minlashning hozirgi holati va fiziologik iste'mol normalari	1213
Maftuna Ochilova Toshpulat qizi	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlari samaradorligiga logistika xizmatlarining ta'siri tahlili	1217
Abdirashidov Temurbek Abdirashid o'g'li	
Развитие студенческих бизнес-инкубаторов – важный элемент укрепления человеческого капитала и инновационного роста	1221
Срожиддинова Зарина Хайриддиновна, Котов Валентин Антонович	
Cross-cultural challenges and solutions of employee motivation in multinational corporations.....	1228
Sarimsakov Bakhtiyor Rakhmonjanovich	
Роль инноваций в гибком управлении проектами.....	1231
Касимова Наима Джахангировна	
Mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida xizmat ko'rsatish sohasining ahamiyati va o'ziga xos xususiyatlari	1236
Odilova Dilnoza Barnayevna	
Ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini ijtimoiy sug'urta tizimi orqali moliyalashtirish yo'nalishlari	1243
Beknazarov Zafarjon Ergashevich	
Tog' va tog'oldi hududlari qishloq xo'jaligi rivojlanishining asosiy yo'nalishlari	1250
Abdulxayeva Gulshan Maxmudovna	
Mchjlarda korporativ boshqaruv tamoyillarini joriy etish va rivojlantirish yo'llari	1256
Ismailov Allayor Rashidovich, Musaxonova Madina Muzaffar qizi	
Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda yangi yondashuvlar va innovatsion yechimlar	1262
Utarov Doniyorbek G'ayratbek o'g'li, Saidov Mash'al Samadovich	
Ziyorat turizm: turistik sayohatlarning shakllanish bosqichlari.....	1266
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Germaniyaning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanishning afzalliklari	1274
Karimov Asadbek Dilshod o'g'li, Abdurafikov Shohrux Golibjonovich, D.N.Ishmanova	
O'zbekistonning investitsiyaviy faoliyati jozibadorligini boshqarishning ilmiy-nazariy asoslari.....	1279
Bekmurodova Gavhar Adham qizi	
Tijorat banklari faoliyatini raqamli marketing texnologiyalari orqali rivojlantirish yo'llari	1284
Bekmurodova Go'zal Adhamovna	
Korxonalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash yo'llari	1289
Yuldashev Fozil Turapovich	
Tijorat banklarini transformatsiyalash jarayonida xorijiy kredit liniyalarning o'rni	1299
Toshboyev Sherzod Turdaliyevich	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish masalalari.....	1307
Yuldashev Kodirjon Mamadjanovich	
Kichik biznes moliyasini boshqarish masalalari	1311
Soatova Nodira Boboxanovna, Aminov Asror Fozil o'g'li	
Ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1317
Zulfikarova Dilfuza Gulomjanovna	
Tijorat banklarida kredit operatsiyalari hisobining samaradorligini oshirish yo'llari.....	1321
Djumaniyazov Ikram Karimbayevich	
Saudiya Arabistoni eksportini diversifikatsiyalash omillari	1326
Mamatov Baxodir Quldoshovich	
Kichik biznesni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar va tadbirlar ishlab chiqish.....	1335
Rustambekova Feruza Rustambek qizi	
Муниципальные займы как решение проблемы расширения источников доходов местных бюджетов узбекистана.....	1340
Бабаджанова Лола Шопулатовна, Срожиддинова Зарина Хайриддиновна	
Samarqand davlat universitetining denov tadbirkorlik va pedagogika instituti faoliyati tahlili.....	1345
Ruziyev Oybek Abdumuminovich	

O'zbekiston professional ta'lim tizimiga KPI (key performance indicator) ni joriy etish	1350
Ergashev Azamat Omonovich	
O'zbekiston respublikasida transfert narxlar shakllanishini tartibga solishning soliq mexanizmi.....	1353
G'aniyev Habibullo Odiljon o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyot barqaror rivojlanish mexanizmi sifatida.....	1357
Xashimova Salima Nigmatullayevna	
Hududlarda diversifikatsiyalashgan turistik mahsulotlar asosida turizm sohasini rivojlanishining prognoz parametrlarini ishlab chiqish usullari.....	1361
Xamzaeva Dilmuza Samarovna	
O'zbekiston respublikasi davlat budjetiga tushadigan daromadlar strukturasi takomillashtirish.....	1367
A. Mutalov, M. A. Mutalova	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda turizmning o'rni	1370
Daniyarova F.B, Chinorova Sh.M	
The impact of monetary policy on economic growth in the context of globalization.....	1374
Jiang Fu	
Yashil iqtisodiyga yo'naltirilgan sanoat korxonalarini iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlarining ahamiyati.....	1380
Umarov Elshod G'ulom o'g'li	
Международный опыт применения транспортных систем как инструмента для стимулирования экономического развития	1389
Абдурахманова М.Т.	
Меры по совершенствованию работы с проблемными кредитами в республике узбекистан.....	1394
Ахмедова Улмасой Хусан кизи	
Tijorat banklari tomonidan depozitlar jalb qilish va ularni boshqarish.....	1399
Rahimov Akmal Matyaqubovich	
Tijorat banklari tomonidan resurslarni shakllantirish o'ziga xos xususiyatlari.....	1404
Ortiqov Uyg'un Davlatovich	
Green technologies investment and the prospects of the green economy.....	1412
Ibragimova Gulchehra Toxirovna, Saidmalikova Muslima Jahongirovna	
Прогнозирование экономического роста Узбекистана в условиях глобальной неопределенности.....	1417
Тохиоров Талъат Олимжонович	
Tadbirkorlikdagi innovatsion nazariyalarning mavjud terminologik asoslari va ularning iqtisodiy mohiyati.....	1424
Begmatova Shaxnoza Adxamovna, Irmatova Lola Ravshanovna	
Turistik faoliyat samaradorligi diagnostikasi asosida faoliyatni maqbullashtirish imkoniyatlari.....	1431
Asraqulov Abduraxmon Sultonovich	
Tadbirkorlikni hududiy jihatdan rivojlanishi va uning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri	1437
Sanjar G'aniyev	
Xalqaro mamlakatlar bank tizining barqarorligi tajribasi va uning o'ziga xos xususiyatlari.....	1442
N.Q. Xolov	
Ijtimoiy boshqaruvning milliy modeli: kambag'allikni kamaytirish yo'llari	1449
Hasanova X.X	
Mamlakatimizda investitsion salohiyatini shakllantirish metodologiyasi.....	1461
G'aybullayev Odil Baxtiyarovich	
Priority directions for development of the agro-industry network based on the introduction of digital technologies.....	1466
Aripova Shoira Dzhurakulovna	
Эмпирический анализ финансовой устойчивости страховых компании.....	1471
Эргашева Фарангиз Шерзод кизи, Номозова Кумри Исоевна	
Milliy innovatsion tizimning iqtisodiyotning institutsional tuzilmasiga ta'siri	1478
Abduraxmanov Kamoliddin Batirovich	
Uy-joy qurilish bozorida korxonalarining raqobatbardoshligi	1484
Xamzayeva Malika Normurod qizi, Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li, Ibragimov Q. T.	

Soliq qarzidorliklar vujudga kelishi sabablari tahlili.....	1490
Yuldashev Dilshod Rustamovich	
O'zbekiston sug'urta bozorining holati va uni rivojlantirish istiqbollari.....	1497
Tuxtarova Maftuna Yo'ldashboy qizi	
Market Mechanisms and Eco-Marketing Tactics in Agricultural Economics: A Study on Promotional Models for Sustainable Practices.....	1502
Ostonaqulova Gulsarakhon Mukhammadyoqub kizi	
Mamlakatimizda tijorat banklari barqarorligi holati tahlili	1508
Ahmedov Samandar Sayfullo o'g'li	
Tadbirkorlik subyektlarining innovation loyihalarini moliyalashtirish masalalari.....	1523
Jubanova Bayramgul Aymuratovna	
Shaharlarda qishloq xo'jaligini rivojlantirish: imkoniyatlar va qiyinchiliklarini o'rganish.....	1530
Xaitbayev Jasurbek Otaxanovich	
Qishloq joylarda xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va aholi turmush darajasini yuksaltirish	1540
Umirzoqova Muxabbat Ismatjon qizi	
Zamonaviy iqtisodiyotda erkin iqtisodiy zonalar rivojlanishining nazariy va amaliy jihatlari.....	1545
Kuziyev Ravshan Ramazanovich	
O'zbekiston Respublikasida neft-gaz korxonalari investitsion faoliyati tahlili	1552
Uzoqov Azizbek Bahromovich	
Budjet daromadlari tushumiga bilvosita soliqlarning ta'sirini baholash	1558
Ergashev I. O.	
Paxtachilikda zararkunandalarga qarshi kurashishda ilg'or xorijiy mamlakatlar iqtisodiy tajribalari.....	1561
Shamshetova Dilyara Sarsenovna	
Aholi elektr energiya iste'moli hajmining ekonometrik tahlili	1564
N.N. Turayev	
Globallashgan dunyoda kadrlar migrasiyasining ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarga ta'siri	1573
Jo'rayeva Nafisa Ravshan qizi, Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish va takomillashtirish.....	1578
Risqibekova Nozimaxon	
Ways to improve the efficiency of using the economic potential of industrial enterprises.....	1584
Akhunova Shohista Nomanjonovna, Sotvoldiyeva Dilnavo Mansurjon qizi, Maxkamov Saidafzal Saidkamol o'g'li	
Статистический анализ и прогноз развития виноградарства в Республике Узбекистан.....	1589
Сапаев Дилшод Хушнудович	
Гастрономический туризм: состояние и перспективы развития	1595
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
Tijorat banklari daromad bazasini shakllantirishda aqshning bank of america banki tajribasi.....	1601
Togayev Salim Sobirovich	
Tijorat banklari tomonidan real sektor korxonalarini moliyaviy qo'llab quvatlash	1607
Anvarov Nozimjon Maxsudbek o'g'li	
Современные аспекты социально-экономических и экологических реформ для улучшения эффективности каракулеводства	1610
Нуриллаев Жамолiddин Ярашевич	
Fuqarolik jamiyati institutlarini qo'llab-quvvatlashda davlat subsidiyasining o'rni.....	1615
Xusanov Otabek Nishonovich	
Mahalliy budjetlarning moliyaviy resurslarini boshqarishning hozirgi holati.....	1620
Imanova Umida Baxtiyorovna	
Biznes rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar va ularni statistik baholashning ahamiyati	1625
Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
O'zbekistonda xufyona iqtisodiyot va uni qisqartirishning ilmiy tadqiqotlardagi talqinining ilmiy tahlili	1630
Raximjonov Jaxongir Nabievich	
Kichik biznes subyektlarida tijorat risklarini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	1638
Sharipova Gulmira Toxirovna	

Tadbirkorlikning ijtimoiy funksiyasini namoyon bo'lishi.....	1644
Xalilov Muxiddin Shakirovich	
O'zbekiston davlat xaridlari tizimi va kichik bizneslar: imkoniyatlar va muammolar	1648
Majidov Nizom Baxramovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida suv resurslaridan samarali foydalanish yo'llari	1654
Ochilov Ilhom Saitqulovich, Turgunbayev Utkir Begimovich	
Mahalliy budjetlar daromadlari barqarorligini ta'minlash yo'llari	1659
Shoydaliyev Umid Eshquvat o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklari depozit operatsiyalarini takomillashtirish	1674
I.I.Jo'rayev	
Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda donli ekinlar yetishtirishning ahamiyati va xarajatlar hisobini tashkil etishning xususiyatlari	1680
Ayimbetov Qoyshibek Orazbekovich	
Tijorat banklari dividend siyosati va obligatsiyalar bo'yicha foiz siyosati tahlili.....	1685
Ubaydullayev Dilshod Zuvaytovich	
Kimyo sanoati korxonalarini strategik rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari.....	1689
Gulbayeva Feruza Islamovna	
Xalq ta'limi tizimi muassasalarida budjetdan tashqari mablag'lar hisobi metodologiyasini takomillashtirish	1694
Narbekova Gulrux Davronboyevna	
Mehmonxonalarda ovqatlanirish xizmatlarini boshqarishning zamonaviy modellari.....	1700
Yaxshiyev Xusniddin Tolibovich	
Raqamli texnologiyalar asosida turizm transporti integratsiyasining ahamiyati.....	1704
Vakilov Ruslan Tillabayevich	
O'zbekiston iqtisodiyotida kichik biznes va sanoatning tutgan o'rni.....	1709
Butaev Dovlatali Inomovich	
Optimal rivojlanishni ta'minlashda qishloq xo'jaligi iqtisodiyotiga ta'sir qiluvchi omillar tasnifi	1715
N.N.Ibragimov	
Совершенствование финансовых механизмов развития свободных экономических зон в Узбекистане	1719
Кузиев Равшан Рамазанович	
Turizm xizmatlarini raqamlashtirishning istiqbollari	1734
Djumayeva Muhlisaxon	
Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion boshqaruv tushunchasi va mohiyati.....	1742
Gafurova Dilshoda Ramazanovna	
Innovatsion iqtisodiyotda moliya tizimini qo'llab-quvvatlashning ustivor yo'nalishlari.....	1752
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	

INNOVATSION IQTISODIYOTDA MOLIYA TIZIMINI QO'LLAB- QUVVATLASHNING USTIVOR YO'NALISHLARI

Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich

Namangan davlat texnika universiteti
Iqtisodiyot fakulteti, I.f.f.d (PhD)

Email: nbahriddinov@lincolnucsf.edu

ORCID: 0000-0002-3765-5778

Annotatsiya: Maqolada innovatsion iqtisodiyot sharoitida moliya tizimini qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlari batafsil yoritib berilgan. Shuningdek, O'zbekiston budjeti ko'rsatkichlari diagrammalar orqali keltirilgan. Korxonalarni soliq imtiyozlari orqali moliyaviy rag'batlantirish yo'llari ham bayon etilgan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, moliyaviy qo'llab-quvvatlash, milliy iqtisodiyot, budget, ko'rsatkichlar, globallasuv, rivojlanish, sanoat.

Abstract: The head ways of supporting the system of finance in the innovative economy is clearly explained in the periodical. Besides, the budget indicators of Uzbekistan are shown in the charts. The ways of financial stimulation for the companies by tax incentives are given too.

Key words: innovation, financial support, national economy, budget, indicators, globalization, development, industry.

Аннотация: В статье подробно освещены основные направления поддержки финансовой системы в условиях инновационной экономики. Также в виде диаграмм представлены показатели бюджета Узбекистана. Приведены способы финансового стимулирования предприятий посредством налоговых льгот.

Ключевые слова: инновации, финансовая поддержка, национальная экономика, бюджет, показатели, глобализация, развитие, промышленность.

KIRISH

Respublikamizda davom etayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish jarayonlari tufayli xo'jalik turmushida, boshqaruv shakllari va usullarida chuqur o'zgarishlar ro'y berdi. Xo'jalik faoliyatiga ta'sir etishning davlat vositalarini tubdan yangilash zarurati mamlakatda mavjud moliya tizimiga yangi talablarni belgilab bermoqda.

Ushbu jarayonlarning barchasida davlat budjeti asosiy o'rinni egallaydi. Davlat budjeti yordamida davlat va hududiy hukumat boshqaruv apparatini, harbiy xarajatlarni, ijtimoiy-madaniy tadbirlarni moliyalashtirishni amalga oshirish, iqtisodiy vazifalarni bajarishni ta'minlash, ya'ni ularga yuklatilgan vazifalarni bajarish uchun moliyaviy resurslarni oladi. Shu bilan birga, budgetga aniq iqtisodiy munosabatlarni anglatadigan iqtisodiy kategoriya sifatida qarash mumkin. Davlat budjetdan bevosita o'z faoliyatini hamda iqtisodiy va ijtimoiy siyosatni amalga oshirishning muhim dastagi sifatida foydalanadi.

Rivojlangan mamlakatlar tajribalari shuni ko'rsatadiki, moliya tizimi oldida turgan eng asosiy vazifalar quyidagilardan iborat bo'ladi: milliy daromadni qayta taqsimlash, iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarish va tartibga solish, ijtimoiy sohalarni moliyaviy ta'minlash va davlatning ijtimoiy siyosatini amalga oshirish, pul mablag'larini markazlashtirilgan fondini shakllantirish va foydalanish ustidan nazorat olib borish.

Hozirgi sharoitda ayrim iqtisodchi olimlar tomonidan moliya tizimining muhim bo'g'inlaridan biri sifatida aholi moliyasi alohida ko'rib o'tiladi. Ularning fikrlariga ko'ra, YAIMni taqsimlanishi jarayonida aholi iqtisodiy subyekti sifatida qatnashadi va yirik miqyosda pul jamg'armalariga ega bo'ladi. Bunday jamg'armalar hozirgi sharoitda nafaqat bank tizimi uchun muhim moliyaviy resurs, balki iqtisodiyotdagi yalpi investitsiyalarni moliyalashtirishning muhim manbalaridan biriga aylanmoqda.

Ma'lumki, moliya tizimi moliya munosabatlarining turli bo'g'inlari yig'indisini bildiradi. Ularning har biri pul mablag'lari fondlarini shakllantirish va ishlatilishidagi xususiyatlari, takror ishlab chiqarishdagi rolining turlichaligi bilan xususiyatlanadi. Moliyaviy tizim tarkiban tahlil etilganda unga har xil yondashish mumkin. Moliya pul munosabatlari bo'lar ekan, ularning obyekt va subyektlari, ularga xos mexanizmlar mavjud. Shu jihatdan qaralganda, moliya tizimiga pul fondlari, moliya ishtirokchilari, moliya institutlari, moliya mexanizmi va moliya siyosatini kiritish mumkin.

Umumdavlat moliyasi korxonalar moliyasi bilan bevosita bog'liqdir. Chunki, bir tomondan, budget daromadlarining asosiy manbalaridan biri moddiy ishlab chiqarish sohasida yaratiladigan milliy daromad hisoblanadi. Shuningdek, korxonalar miqyosidagi kengaytirilgan takror ishlab chiqarish jarayoni nafaqat korxonalarining xususiy mablag'lari hisobiga, balki qarz mablag'lari hisobiga ham amalga oshiriladi. Chunonchi, bunday mablag'lar tarkibida budget resurslari ham mavjuddir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqot davomida yuqorida ta'kidlangan innovatsion faoliyatga oid dastlab keng ma'noda "Innovatsiya" atamasi birinchi marta avstriyalik iqtisodchi Y. Shumpeter tomonidan 1912-yilda "Iqtisodiy rivojlanish nazariyasi" [1] asarida taklif etilgan. Innovatsion nazariyaning eng asosiy qoidalari ham ushbu asarda to'la asoslab berilgan.

Amerikalik boshqaruv bo'yicha mutaxassis P. Druker innovatsiyaga nisbatan yanada kengroq yondashuvni ilgari surgan, ya'ni "Yangilik kiritish — bu murakkab tizim bo'lib, uning yordamida g'oyalar va ixtirolar birinchi marta tijorat voqeligiga aylanadi. Bu — mahsulot yoki xizmat turlarini bozorga chiqarish, iqtisodiyotga muvaffaqiyatli joriy etish demakdir" [2].

Milliy iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishni tadqiq etishda bir qator iqtisodchi olimlar tomonidan ham ushbu atamaga ta'riflar berilgan. Xususan, F. O'. Dodiyev ta'rifiga ko'ra, innovatsion faoliyat bu innovatsiyalarni yaratish, o'zlashtirish va tarqatish kabi ketma-ket bosqichlar yig'indisidir [3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada mavzu doirasidan kelib chiqqan holda ilmiy va nazariy yondashuvlar o'rganilib, mushohada qilingan. Tadqiqotda qo'yilgan maqsadga erishish uchun yo'nalish tanlab olingan. Birlamchi hamda ikkilamchi ma'lumot manbalarini chuqur o'rganish va asoslash uchun tadqiqot strategiyasi belgilab olingan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Moliya tizimining faoliyati samaradorligini oshirish bir vaqtning o'zida bir qator vazifalarni amalga oshirishni, jumladan, moliya tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lgan davlat budgeti daromadlarini oshirish va xarajatlarini optimallashtirish, xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun soliq yukini izchil tarzda kamaytirib borish, iqtisodiyotni rivojlantirish borasidagi davlat dasturlari bilan bog'liq xarajatlarni oqilona rejalashtirish, qat'iy rejalarni iqtisodiy vositalarni kredit resurslariga, banklarga, soliqlarga va foiz stavkalariga almashtirish topshiriqlarini bajarish zaruriyatini yuzaga keltirmoqda.

Mamlakatda yaratilgan milliy daromadni qayta taqsimlash jarayonida moliya tizimi yetakchi o'rin tutib, uning tashkil etilishidagi asosiy moliyaviy usullari bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

- pul tushumlarini shakllantirish va ulardan foydalanish (foйда, QQS, davlatning maqsadli fondlariga to'lov);
- soliqlarni tashkil qilish;
- milliy iqtisodiyotdagi strategik ahamiyatga ega bo'lgan soha va tarmoqlarni moliyalashtirish;
- umumiste'mol fondlarini, sug'urta va rezerv fondlarni shakllantirish va foydalanish.

Ma'lumki, jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi ko'p jihatdan mamlakatda shakllangan moliya tizimi, uning muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lgan budget tizimi hamda undagi budgetlararo munosabatlarning qay tarzda shakllanganligiga bog'liqdir. Har qanday davlatda maorif, sog'liqni saqlash, ijtimoiy ta'minot, atrof muhitni muhofaza qilish, mudofaa va huquq-targ'ibot sohalaridagi hukumat resurslari moliya tizimi, davlat moliyasi va davlat budgeti hisobidan mablag' bilan ta'minlanadi. Milliy iqtisodiyotning ishlab chiqarish infratuzilmasiga, jumladan, yo'l va ko'priklar, elektr stansiyalari va gaz quvurlarini qurish hamda boshqa iqtisodiy loyihalarni amalga oshirish uchun ham yirik hajmdagi moliyaviy resurslar zarur bo'ladi.

Bu esa o'z o'rnida moliya tizimi faoliyatini takomillashtirish, iqtisodiyotni moliyaviy sog'lomlashtirish, budget xarajatlari samaradorligini ta'minlash, ijtimoiy himoyaning manzilli bo'lishini ta'minlash kabi masalalar bo'yicha

davlat va hukumat doiralarida bir qator chora-tadbirlar majmuini ishlab chiqishni taqozo etadi. Mamlakatimizdagi investitsiyalash masalalarining o'z yechimini topishi ham aynan davlatning moliyaviy siyosatidagi ijobiy siljishlar bilan uzviy bog'liq.

Moliya tizimining ko'p qamrovli masalalarni o'z ichiga olishini nazarda tutgan holda, mazkur tadqiqot ishida asosan moliya tizimining mohiyati, davlat moliyaviy siyosatining moliya tizimini rivojlantirishdagi o'rni, soliq siyosati, soliq yukini optimallashtirish masalalari, davlat budjetining bajarilish darajasi ko'rsatkichlari tahlili hamda davlat budjetini rejalashtirish kabi masalalarni qamrab olishga yo'naltirilgan.

Davlat moliyaviy siyosati makroiqtisodiy siyosatning muhim elementi bo'lib hisoblanadi. Ayni paytda, O'zbekiston Respublikasining moliyaviy siyosati mamlakatdagi barqaror iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlash, jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi oqibatlarini bartaraf etish, mamlakatdagi ijtimoiy-iqtisodiy holatni barqarorlashtirish, ya'ni aholi farovonligini yanada oshirish yo'nalishlarida olib borilmoqda.

Jamiyatdagi iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarni tartibga solishda, ya'ni siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy va ekologik muammolarni hal etishda, fuqarolik jamiyatining shakllanishi va rivojlanishida davlatning tartibga solish funksiyasi muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida davlatning iqtisodiy va ijtimoiy siyosatini amalga oshirish mexanizmlaridan biri davlatning moliya tizimi hisoblanib, uning markaziy bo'g'inini davlat budjeti tashkil etadi (1-rasm).

1rasm. O'zbekiston Respublikasi davlat budjeti ko'rsatkichlari

Respublikamizda izchil tarzda olib borilayotgan iqtisodiyotni erkinlashtirish jarayonlari davlat budjetining ko'rsatkichlari, xususan, budjet daromadlarining yil sayin ortib borishida o'z aksini topmoqda. Jumladan, so'nggi 2023-yilda budjet daromadlari 31 729,6 mlrd so'mni tashkil etgani holda, o'tgan yilga nisbatan 20,9 foizga ortdi. E'tiborni tortadigan jihat shundaki, budjet parametrlarida mo'ljallangan budjet daromadlari ko'rsatkichlarining bajarilishi soliq stavkalarini yuqori darajalarda belgilash orqali emas, balki soliq to'lovchilar sonining ortishi hisobiga amalga oshirilmogda.

2019-yildan boshlangan pandemiya nafaqat rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotiga, balki rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ham salbiy ta'sir ko'rsatdi. Jahon miqyosidagi retsessiya jarayonlari deyarli barcha mamlakatlarda davlat tomonidan iqtisodiyotni tartibga solish xarajatlarini tezkor ravishda qayta ko'rib chiqish zaruriyatini tug'dirmogda. Jahon hamjamiyatining ajralmas bir qismiga aylanib borayotgan respublikamiz iqtisodiyotiga jahon pandemiyasining salbiy ta'siriga qaramay, budjet profitsitini saqlab qolishga erishilmogda. Xususan, juda murakkab kechgan 2020-yilda ham maqsadga muvofiq yo'naltirilgan chora-tadbirlar natijasida budjet daromadlarining uning xarajatlaridan ortish hajmi YAIMning 0,2 foizi darajasida bo'lishiga erishildi.

Umuman olganda, davlat budjeti sohasidagi bunday natijalarni qo'lga kiritishda mamlakatimiz iqtisodiyotini bosqichma-bosqich o'zgartirish va erkinlashtirish, ilgari davlat zimmasida bo'lgan bir qancha vazifalarni xususiy sektorga o'tkazish orqali davlat budjeti xarajatlarini optimallashtirish, yangi sanoat yo'nalishlarining rivojlantirilishi hamda xususiy sektor moliyaviy holatining mustahkamlanishi, shuningdek, uning mamlakat iqtisodiyotidagi roli va ulushining ortishi kabi omillar sezilarli ta'sir ko'rsatdi.

Mamlakatimizda olib borilayotgan davlat moliyaviy siyosati quyidagi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. soliq siyosati;
2. budjet siyosati;
3. pul-kredit siyosati;
4. institutsional qayta qurish tadbirlari;
5. investitsiya siyosati;
6. ijtimoiy siyosat.

Yuqorida sanab o'tilgan yo'nalishlar bugungi kunda dolzarb ahamiyatga ega bo'lgan mamlakat iqtisodiyotini tubdan modernizatsiyalash va diversifikatsiyalash jarayonlarini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Davlat moliyaviy siyosatini amalga oshirish uchun quyidagi vazifalarni bajarish zarur:

- aholini ijtimoiy himoya qilish siyosati orqali budjet transferlarining manzilli sarflanishiga erishish va aholi qatlamlari o'rtasidagi daromadlarning kuchli tabaqalanishining oldini olish;
- davlat moliyasini sog'lomlashtirish, budjetdan moliyalashtiriluvchi tashkilot va muassasalar xarajat smetalarini qayta ko'rib chiqish;
- bank sohasini yanada rivojlantirish;
- tovar va pul oqimlarining muvozanatini ta'minlash;
- yaxlit budjet doirasida mintaqalarning moliyaviy-iqtisodiy mustaqillik darajasinioqilona kengaytirish;
- moliyaviy o'zlashtirishlar va korrupsiyaning oldini olish.

Soliq siyosati moliyaviy siyosatning muhim qismi bo'lib hisoblanadi. Soliq siyosati davlat va iqtisodiy faoliyatning boshqa ishtirokchilarining iqtisodiyotning real sektorining moliyaviy holatini yaxshilashga yo'naltirilgan shart-sharoitlarni yaratishga qaratilgan bo'lishi lozim. Uning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- soliq bazasini optimallashtirish va to'lovlar darajasini kamaytirish maqsadida soliq qonunchiligini kompleks tarzda isloh qilish;
- mavjud soliq va bojxona imtiyozlarini qayta ko'rib chiqish;
- soliq to'lovchilarning yagona reyestrini tashkil etish;
- budjet va nobudjet fondlari bo'yicha penya va jarimalarni restrukturizatsiya qilish.

Respublikamizda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning ilk yillaridan boshlab hukumatimiz tomonidan mustaqil ravishda soliq siyosati ishlab chiqildi, uning taktika va strategiyasi aniqlanib, izchil takomillashtirib borilmoqda. Uning asosiy maqsadi soliq to'lovchilar va davlat budjeti manfaatlarini o'rtasida o'zaro uyg'unlikni ta'minlashga qaratilgan. Bu uyg'unlikni ta'minlashning eng muhim vositalaridan biri soliq yukini optimal belgilash va shu tariqa davlat budjetini zarur miqdorda moliyaviy resurslar bilan ta'minlash bilan birga, soliq to'lovchilar zimmasidagi soliq majburiyatlarining ularning moliyaviy barqarorligiga salbiy ta'sir etmasligiga erishishdan iborat.

Soliq yukini iqtisodiyotdagi tarkibiy o'zgarishlarni e'tiborga olgan holda kamaytirib borish o'z samarasini berdi. Milliy bozorni mahalliy tovarlar (xizmatlar, ishlar) bilan to'ldirayotgan, eksportga mahsulot chiqarayotgan, ichki va tashqi investitsiyalarni ishlab chiqarishga jalb qilayotgan, shuningdek, kichik biznes subyektlari shaklidagi soliq to'lovchilarga soliq imtiyozlarining kengaytirilishiga qaramasdan, yalpi ichki mahsulot va davlat budjeti daromadlari hajmida yil sayin o'sish ta'minlanmoqda. Soliq yukining kamayishi nafaqat umumiy hajmda, balki uning tarkibi bo'yicha ham sezilarli ravishda namoyon bo'lmoqda.

Soliq yuki darajasining soliq turlari bo'yicha kamayish tendensiyasini oxirgi o'n yil bo'yicha ko'radigan bo'lsak, 2010-yilda bevosita soliqlar bo'yicha 7,8 foizdan, 2021-yilga kelib 5,8 foizga, bilvosita soliqlarga nisbatan soliq yuki 16 foizdan 10,6 foizga, shuningdek, resurs soliqlari bo'yicha ham 4,7 foizdan 3,9 foizgacha kamaygan. Respublikamizda soliq yukining kamayishi faqat ayrim soliq turlari bo'yicha soliq stavkalarining kamaytirilishi va soliq imtiyozlarining kengaytirilishi evaziga emas, balki hukumatimiz tomonidan iqtisodiyotda keng qamrovli tarkibiy o'zgartirishlarni ta'minlaydigan aniq maqsadli davlat dasturlarini izchillik bilan amalga oshirish hisobidan soliq tushumlariga nisbatan yalpi ichki mahsulotning o'sish darajasi o'rtasidagi yuqori farqning vujudga keltirilishi bilan izohlanadi. O'zbekiston Respublikasining 2020-yilgi asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari prognozi va davlat budjeti parametrlari to'g'risidagi Respublika Prezidentining qaroriga muvofiq, joriy yildan boshlab kichik biznes subyektlari, mikrofirmalar va kichik korxonalar, fermer xo'jaliklari uchun yagona ijtimoiy to'lov summasi 25 foizdan 15 foizga tushirildi.

Ayni paytda mamlakat budjetining daromadlari va xarajatlari o'rtasidagi optimallikni ta'minlash masalasini hal etish budjet siyosati oldida turgan eng birinchi galdagi maqsad bo'lib hisoblanadi. Fikrimizcha, bu maqsadni amalga oshirishda sohada hal etilishi zarur bo'lgan vazifalar quyidagilardan iborat:

- xalqaro iqtisodiy aloqalardagi mutanosiblikni ta'minlash, tashqi qarzdorlikni boshqarish va so'ndirish, mamlakatning to'lovga qodirlik darajasini oshirish, unga bo'lgan ishonchni mustahkamlash maqsadlarida boj to'lovlari tarkibini qayta ko'rib chiqish;
- davlat budjeti xarajatlari samaradorligini oshirish bo'yicha davlat dasturlarining amalga oshirilishi ustidan nazoratni kuchaytirish;
- g'aznachilik boshqarmasi orqali budjet tizimidagi barcha budjetlar daromadlarini markazlashtirish;
- optimallashtirish maqsadlarida davlat maqsadli dasturlarining mahalliy budjetlar tomonidan ijrosini ta'minlanishi ustidan nazoratni kuchaytirish;
- budjet tashkilotlari va budjetdan mablag' oluvchilarga ajratiladigan moliyaviy resurslarning o'z vaqtida va manzilli bo'lishini ta'minlash.

Jahondagi iqtisodiy inqiroz respublikamiz ijtimoiy-iqtisodiy hayotiga o'z ta'sirini o'tkazmay qolmaydi. Mamlakatimizning jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuvi darajasini e'tiborga olsak, masalaning nechog'lik murakkab ekanligi namoyon bo'ladi.

Davlat budjeti xarajatlari va daromadlarini oqilona rejalashtirish doimo dolzarb masalalardan biri bo'lib kelgan. Hozirgi kunda davlat budjeti xarajatlari va daromadlari kelgusi yil uchun o'tgan moliya yilida erishilgan natijalardan kelib chiqib rejalashtirilmogda. Bu mexanizm iqtisodiyoti bir maromda rivojlanib, to'liq iqtisodiy barqarorlikka erishgan davlatlarda qo'llanilsa, maqsadga muvofiq bo'ladi.

Davlatning moliyaviy resurslari nafaqat davlatning funksional vazifalarini bajarishga, balki har bir ma'muriy hududning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlashga xizmat qilishi lozimdir. Mazkur muammoni hal etish uchun xarajatlar borasida olib borilayotgan budjet siyosati o'rta muddatli rejalarni tuzishga qaratilishi lozim bo'ladi. Ushbu siyosat hududlarda turmush darajasini ko'tarishga, iqtisodiy o'sishga qaratilgan dasturlarni hayotga tatbiq etishga yo'naltirilgan bo'lib, budjet xarajatlarining qat'iy me'yorini belgilovchi o'lchamlarning kiritilishini nazarda tutadi. Ya'ni, hozirda respublikamizda sog'liqni saqlash tizimida amalga oshirilayotgan budjetdan aholiga ko'rsatilayotgan ijtimoiy xizmatlar miqdorlarini aholi jon boshiga qarab belgilash me'yorlarining to'liq budjet xarajatlari hisobidan amalga oshirilishi shular jumlasidandir.

Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda davlatning roli prognozlash va rejalashtirishda namoyon bo'ladi. Iqtisodiy prognoz — bu iqtisodiy tizimning kelajakdagi (sifat va son shaklida) kompleks daliliy ko'rsatkichlarini taxmin qilishdir. Iqtisodiy prognozning asosiy maqsadi va vazifasi u yoki bu sharoitda (vaziyatda) qanday bo'lish lozimligi xususida ishonchli va obyektiv ma'lumot berishdan iborat.

Prognozlashtirilgan ma'lumotlar jamlanmaydi, u faqat kelajakda nima (qanday) bo'lishini ko'rishdan iborat. Bundan tashqari, aniq, maqsadga yo'naltirilgan prognozlar bo'lishi ham mumkin. Ya'ni, davlat iqtisodiyotni rivojlantirish uchun aniq maqsadlarni (vazifalarni) oldiga qo'yadi. Shu o'rinda qisqa, o'rta va uzoq muddatdagi maqsadlar orasidagi nomutanosibliklarni ham e'tiborga olishi lozim.

Prognozlash rejalashtirish bilan o'zaro bog'liq tushunchalardir. Prognozlar rejalashtirilgan aniq hisob-kitoblarga murojaat qilmasdan iloji yo'q. Rejalashtirish — mamlakatning, hududlarning, sohalarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish prognozini ishlab chiqishda davlat, boshqaruv organlari va xo'jalik yurituvchi subyektlarning aniq maqsadga yo'naltirilgan faoliyatidir. Rejalashtirish bilan bozor sharoitlarining uyg'unligini ta'minlash lozim. Bular bir-birini to'ldiruvchi elementlar ekanligini unutmasligimiz kerak.

Rejalashtirish jarayonida iqtisodiy subyektlar qatnashadi, bular alohida individ, xo'jalik yurituvchi subyekt yoki davlat bo'lishi mumkin. Bu jarayon qonuniy asoslarga ega bo'lishi kerak. Agar biz bir yillik budjetni rejalashtirayotgan bo'lsak, rejalashtirishning uslubiy yo'nalishlarini ishlab chiqish unchalik qiyinchilik tug'dirmaydi. Masala o'rta muddat haqida ekan, rejalashtirishga o'tishning uslubiy asoslarini ishlab chiqishda muammolarga duch kelishimiz mumkin. Juda ko'plab iqtisodiy ko'rsatkichlarni tahlil qilishga to'g'ri kelishi bilan birga, mamlakat tashqarisidagi iqtisodiy o'zgarishlarni ham e'tibordan qochirmasligimiz va doimiy kuzatuvlarni olib borishimizga to'g'ri keladi.

Masalan, strategik ahamiyatga ega bo'lgan mahsulotlar (neft, gaz, paxta va boshqalar)ning jahon bozorida narxida kutiladigan o'zgarishlarga e'tibor qaratishimiz lozim. Davlat budjetini rejalashtirish boshqa turdagi rejalashtirishdan quyidagi jihatlari bilan farqlanadi:

1. sonli xususiyatga ega ekanligi;
2. iyerarxik munosabatlarning mavjudligi;
3. nazorat funksiyasining mavjudligi;
4. budjet mablag'laridan foydalanish;
5. xarajatlarni daromadlarga nisbatan birinchi navbatda nazarda tutilishi.

Budjet o'zi bilan birga resurslarni taqsimlash metodlari va ko'rsatkichlarini raqamlar orqali ifodalaydi. Barcha raqamlar pul ko'rinishida ifodalanadi. Biroq hozirgi kunda rejalashtirilayotgan budjetlarda nafaqat pul ko'rinishida, balki "maqsadga yo'naltirilgan, dasturlashtirilgan budjetlashtirish" kabi masalalar ham dolzarb bo'lib qoldi. Ya'ni, budjet mablag'laridan foydalanishdagi samaradorlik va u qay natijalarga olib kelishi yoritilishi lozim.

Budjet jarayonining o'zi iyerarxik munosabatlar asosiga quriladi. Uning loyahasini tuzish, ko'rib chiqish va tasdiqlash jarayonlarida bir-biridan farqli vakolatlarga ega bo'lgan davlat idoralari ishtirok etadi. Shu o'rinda bir yillik budjetni rejalashtirishga nisbatan o'rta muddatli budjetni rejalashtirishda iyerarxik munosabatlar yanada murakkablashadi va yaqqol namoyon bo'ladi. Masalan, tarmoq, vazirlik va idoralar o'zlarining kelgusi yillarga mo'ljallangan budjet ko'rsatkichlari va turlarini Moliya vazirligi yoki Vazirlar Mahkamasi oldida himoya qilishi kabi holatlar iyerarxik munosabatlarni yuzaga keltiradi.

Bu iyerarxik munosabatlar bilan uzviy bog'liq tushuncha shundaki, yuqori turuvchi moliya idoralari budjet mablag'laridan samarali va maqsadga muvofiq foydalanilganligi to'g'risida doimiy nazorat olib boradi. O'rta muddatlar uchun qabul qilingan budjetlar ijrosida har yil yakuni bo'yicha turlarning qanday hamda qay darajada bajarilganligi ham tahlil qilinadi. Shunga ko'ra, kelgusi yil budjeti shakllantiriladi. Bundan tashqari, Respublika Hisob palatasi budjet loyahasini va o'tgan yildagi (yoki joriy yildagi) ijrosi ustidan nazorat olib boradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Amaldagi qonunchilikka asosan budjet mablag'lari oluvchilari o'ziga yuklatilgan vazifalarni amalga oshirish uchun tasdiqlangan budjetdan o'ziga ajratilgan mablag'lar doirasida foydalanish huquqiga ega. Xarajatlarni daromadlarga nisbatan birinchi navbatda nazarda tutilishi (yoki ustuvorligi) mazkur tushuncha davlatning o'z vazifalarini amalga oshirishi uchun bir qator xarajatlarni amalga oshirishidan kelib chiqadi. Keyingi yillarda jahonning ko'pgina mamlakatlarida budjet defitsitining ko'payib ketganligi ham fikrimizga misol bo'la oladi. Shu o'rinda o'rta muddatli budjet rejalashtirishning ahamiyatini ko'rishimiz mumkin.

Sababi, bir yillik budjetlarda amaldagi soliq stavkalarini birdaniga oshirib yoki kamaytirib bo'lmaydi, bu davlat budjetining daromadlariga salbiy ta'sir qilishi bilan birga soliq to'lovchilarning kam noroziligiga olib kelishi mumkin. Davlatning shunday xarajatlari borki, uni bir yilda mavjud imkoniyatlar doirasida amalga oshirishning imkoni bo'lmaydi. Xuddi shu yerda budjetni o'rta muddatga rejalashtirish ahamiyati ko'rinadi. Ya'ni, davlat tomonidan qabul qilingan ko'p yillik dasturlarni ijro etish xarajatlari bunga misol bo'lishi mumkin. Ushbu dasturlarni moliyalashtirishga ajratiladigan mablag'larning salmoqli qismi respublika budjeti va mahalliy budjet mablag'lari evaziga shakllantiriladi.

Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqib aytish mumkinki, budjetni aniq maqsadlarga yo'naltirilgan dasturlardagi xarajatlarni turli statistik metodlardan foydalangan holda rejalashtirish maqsadga muvofiqdir.

Shunday qilib, davlat budjeti xarajatlarining oqilona rejalashtirilishi amalga oshirilishi iqtisodiy inqiroz sharoitlarida mamlakat moliya tizimining barqaror ishlashiga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с.
2. Друкер П. Новый бизнес. – М.: Экономика, 1993.
3. Додиев Ф. Ў. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш: иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация автореферати. – Т., 1998. – 22 б.
4. Bahriddinov N. Z. Legal and economic basis for improving the mechanism of financial incentives for innovative activities in industrial enterprises. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 2021, 11(3), 1804–1811.
5. «Ўзбекистон Республикаси илмий-техникавий салоҳияти ва инновациялар асосий кўрсаткичлари»: статистик бюллетень.
6. Кулагин А. С., Леонтьев Л. И. О стимулировании инновационной деятельности // Недвижимость и инновации. Правовое регулирование. 2002, № 1(10), с. 17–21.
7. Шумпетер Й. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с.
8. Кирюхин Г. А., Шайбакова Л. Ф. Инновации, инновационные процессы и методы их регулирования: сущность и содержание. – СПб.: СПбГЭИА, 1995. – 59 с.
9. Дойл П. Менеджмент: стратегия и тактика. – СПб.: Питер, 1999. – 559 с.
10. Уткин Е. А., Морозова Г. И. Инновационный менеджмент. – М.: АКАЛИС, 1996. – 208 с.

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2024. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

